

Virtuální klášter

Anotace

Žáci poznávají základní stavební strukturu kláštera a průběh mnišského dne. S využitím *Monasteria*, prohlídky reálného kláštera a následného experimentu se učí porozumět životu mnichů. Při přípravě pracují individuálně, poté mají možnost vyslechnout přednášky odborníků, případně přímo řeholníků a o zasvěceném životě s nimi diskutovat. V rámci experimentu spojují své síly do vytyčení klášterního půdorysu a společně také zážitkovým způsobem prožívají „mnišský den“. Své zážitky a své poznání shrnou do powerpointové prezentace, v níž využijí i fotografie pořízené během experimentu.

Klíčové pojmy

Kostel (liturgie), mnišský chór (denní rozvrh), kapitulní síň (trestání), křížová chodba (četba), rajský dvůr (stříhání), hovorna (ticho), fraterie (mnišská práce), kalefaktorium (askeze), kuchyně (jídlo), refektář (stravování), západní křídlo (konvrši), knihovna (vzdělávání), dormitář (hábity), záchody (vodní systém I), prelatura (hodnostáři).

Cílová skupina: žáci 2. a 3. ročníku čtyřletých gymnázií, odpovídajících ročníků víceletých gymnázií a jiných středních škol

Minimální časová dotace: 45 min (škola) + celodenní exkurze + 45 min (škola)

Rozvoj klíčových kompetencí: k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské

Vazba na vzdělávací obsah vybraných oborů a průřezová témata (RVP GV)

VZDĚLÁVACÍ OBOR	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Žáci...	UČIVO
Český jazyk a literatura	<ul style="list-style-type: none"> - efektivně a samostatně využívají různých informačních zdrojů, vedou si studijní poznámky – při tvorbě textu mluveného i psaného využívají základní principy rétoriky – ve svém projevu uplatňují znalosti tvarosloví a slovotvorných a syntaktických principů českého jazyka – v písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce – v písemném projevu dodržují zásady pravopisu, účinně využívají možností grafického členění textu 	<ul style="list-style-type: none"> - rétorika – základní vlastnosti textu, principy jeho výstavby – funkční styly a jejich realizace v textech
ZSV	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišují významné náboženské systémy – objasní dějinnou proměnlivost základních etických pojmů a norem - posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce 	<ul style="list-style-type: none"> - víra v lidském životě – podoby víry, znaky náboženské víry
Dějepis	<ul style="list-style-type: none"> - objasní proces christianizace - vysvětlí projevy vlivu náboženství a církve ve středověké společnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - křesťanství jako nové kulturní a společenské pojítko - vzdělanost a umění středověké společnosti
Výtvarný obor	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje umělecké slohy a umělecké směry 	<ul style="list-style-type: none"> -světonázorové, náboženské, filozofické a vědeckotechnické zázemí historických slohů evropského kulturního okruhu
Informatika a informační a	<ul style="list-style-type: none"> - ovládá, propojuje a aplikuje dostupné prostředky ICT - zpracovává a prezentuje výsledky své práce 	<ul style="list-style-type: none"> -informační sítě, internet - aplikační software

komunikační technologie	s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru, multimediálních technologií a internetu	pro práci s informacemi
-------------------------	---	-------------------------

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	TÉMATICKÉ OKRUHY
Osobnostní a sociální výchova	- sociální komunikace - morálka všedního dne - spolupráce a soutěž

Plán výuky

1. hodina

ČAS	ČINNOST	POMŮCKY
Motivace		
15'	Učitel seznámí žáky s projektem „Virtuální klášter“. Představí žákům plán ideálního kláštera a jeho části. Rozdělí žáky na expertní skupiny (dvojice/trojice).	PL (ideální klášter) interaktivní tabule/ možnost projekce +
Úvědomování si významu		
30	Práce expertních skupin - každá dvojice/skupin dohledává s pomocí Monasteria informace k označené části kláštera Zadání práce V rámci přípravy na exkurzi zjistěte, jak měl podle ideálních představ vypadat plán kláštera a život v klášteře. Vaše skupina je pověřena výzkumem oblasti označené na plánu. Poznamenejte si název označených prostor, jejich umístění v rámci kláštera a jejich stručnou charakteristiku.? Popište typické činnosti obyvatel s prostorem spojené. Prohlédněte si fotografie příslušných prostor v <i>Monasteriu</i> .	Práce v počítačové učebně: připojení na internet: Monasterium (http://monasterium.kub.cz) www.historickededictvi.com
DŮ	Samostudium -žáci si přečtou vybrané pasáže z Řehole sv. Benedikta, které dostali	Psací potřeby

	oxeroxované, a seznámí se s pravidly, jež se pojí s prostory kláštera, které studovali v hodině. Učiní si výpisky, s nimiž budou pracovat během exkurze.	
--	--	--

Exkurze

ČAS	ČINNOST	POMŮCKY
Uvědomování si významu I.		
40 ´	Přednáška Život ve středověkém klášteře , která seznámí žáky s životem řeholníků v časoprostorovém kontextu. Důraz je kladen na prostory kláštera a na denní rozvrh. Přednese učitel, odborný pracovník, případně člen řádu.	Možnost promítání
20´	Diskuse , v níž studenti dostanou možnost doplnit si své znalosti a lépe porozumět přednesené látce	
Uvědomování si významu II.		
60´	Komentovaná prohlídka kláštera – žáci společně s učitelem a průvodcem procházejí vybraný klášter, zapisují si poznámky o podobě jednotlivých prostor. Pozn. Je vhodné se s průvodcem předem domluvit, co je cílem exkurze a jaké otázky žáci pravděpodobně vynesou.	Psací potřeby
Polední přestávka		
Experiment I		
60´	Stavba virtuálního kláštera – žáci s využitím získaných znalostí o prostorovém rozvržení klášterů vytyčí zmenšený půdorys virtuálního kláštera. Spolupracují při vytyčování jednotlivých místností	Kolíky, stavební páska

	a prostor (kostel, rajský dvůr, kapitulní síň, fraterie, hovorna kalefaktorium, refektář kuchyně ad.) a využívají expertů na jednotlivé místnosti. Podle dohody řeší otázku prvního patra (Ize ho vyznačit zvlášť, nebo využít půdorys přízemí). Žáci jsou vyzváni k tomu, aby průběh stavby zaznamenávali na fotografiích či videu.	
Experiment II		
60´	Den mnicha- žáci s využitím znalostí řehole sv. Benedikta zinscenují jeden den v klášteře podle benediktinského denního rozvrhu. Učitel dává zvuková znamení pro zahájení a skončení jednotlivých činností. V dormitáři využívají podsedáky k markýrovanému ležení. V kostele žáci sedí, čtou vybrané texty (žalmy), jež jsou součástí mnišských hodinek. Umí-li učitel nebo přizvaný expert vysvětlit základy chorálového zpěvu, mohou si zkusit zpěv chorálu. V kapitulní síni si přečtou jednu kapitolu z řehole. Pracovní činnosti realizují mimo klášter nebo ve fraterii. Při zbožné četbě (Lectio divina) čtou texty dle výběru učitele. Markýrují práci v kuchyni, stejně jako oběd a večeři v refektáři. Po konci každé z činností se řadí do dvojic a přecházejí na nové místo, kde pokračují v programu. Žáci jsou vyzváni k tomu, aby jednotlivé denní činnosti zaznamenávali na fotografiích či videu.	Ozvučená dřívka, zvoneček nebo jiný nástroj pro zvukové signály. Podsedáky pro každého účastníka. Řehole sv. Benedikta. Žaltář. Vybrané texty pro <i>lectio divina</i> .
Reflexe		
30´	Diskuse s žáky o jejich zkušenosti se stavbou kláštera a se dnem v klášteře.	
D.Ú.	Příprava prezentace z experimentu „Virtuální klášter“. Žáci jsou rozděleni čtyř do skupin, z nichž každá připraví reflexi části exkurze 1. Přednáška Život ve středověkém klášteře? – stačí jen ústní přednes. 2. Komentovaná prohlídka kláštera - stačí jen ústní přednes. 3. Stavba virtuálního kláštera- powerpointová prezentace. 4. Den mnicha- powerpointová prezentace.	Počítač.

ČAS	ČINNOST	POMŮCKY
Reflexe		
10´	Život ve středověkém klášteře- reflexe	Interaktivní tabule/možnost projekce
10´	Komentovaná prohlídka -reflexe	
10´	Stavba virtuálního kláštera	
10´	Den mnicha	
5´	Závěrečné slovo učitele	

Fotodokumentace (ověřování programu, Zlatá Koruna 2016)

